

TWEE KATTEN IN DE BIBLIOTHEEK

Jan Louch
met Lisa Rogak

Twée katten in de bibliotheek

the house of books

Oorspronkelijke titel: *The True Tails of Baker and Taylor: Two library cats who left their pawprints on a small town... and the world*

Oorspronkelijk uitgegeven door: St. Martin's Press, New York 2016

© Jan Louch with Fat Pencil LLC, 2015

Through mediation with the Mendel Media Group LLC of New York

© Vertaling uit het Engels: Mieke Prins, 2016

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2016

Omslagontwerp: Riverside Studio, Nieuwersluis

© Omslagfoto: Baker & Taylor LLC

Foto auteur: © Jan Louch

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 5028 9

ISBN 978 90 443 5029 6 (e-book)

NUR 320

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

Lang geleden, toen ik pas anderhalf jaar oud was, waren de Verenigde Staten in de greep van de Grote Depressie. De mensen waren wanhopig.

In 1932 werd de baby van een Amerikaans gezin, de familie Lindbergh, ontvoerd en in navolging daarvan vond er een reeks ontvoeringen plaats van kinderen uit gezinnen die meer leken te bezitten dan de meeste mensen in die tijd, wat natuurlijk al snel zo was. Voor de beurskrach van 1929 was ons gezin redelijk bemiddeld geweest, maar in 1932 was het familiekapitaal grotendeels weggevaagd en zowel mijn vader als mijn moeder deed laagbetaald werk; ander werk was er niet.

Het enige wat ons nog restte van ons kapitaal, bestond uit een karakteristiek herenhuis aan het Kelton Court in het stadje Piedmont in Californië. Dat maakte ons tot een aantrekkelijk doelwit.

Op een dag zette mijn moeder mij in de box in de tuin, terwijl ze zelf binnen aan het werk ging. Onze foxterriër Scrapper kwam naast me liggen, terwijl ik me met mijn poppen en letterblokken vermaakte.

Er stopte een auto voor het huis, waar een man uitstapte. Toen hij naar mijn box liep, liet Scrapper een laag gegrom horen. Toen de man aanstalten maakte om mij te pakken, sprong Scrapper overeind en vloog hem naar de keel.

Hij miste zijn doel, maar de bijna-kidnapper zette het op een lopen naar zijn auto, achternagezeten door Scrapper, die naar hem blafte en zijn tanden liet zien. Mijn moeder kwam naar buiten en

zag nog net hoe de auto met grote vaart de hoek om reed. Ik was veilig en Scrapper was een held.

Toen mijn vader bijna zeventig jaar later overleed, ontdekten we dat hij Scappers halsband en naamplaatje bij zijn andere kostbaarheden bewaard had. Dat opvliegende hondje had een rol van levensbelang gespeeld in ons leven en we zijn hem nooit vergeten.

Aan het eind van de jaren dertig had de Depressie zijn greep op het land verloren, maar werd onze toekomst onzeker door de Tweede Wereldoorlog. Ik zocht troost bij onze huisdieren, en niet alleen bij die van onszelf maar ook bij dieren in de buurt, aangezien ik veel tijd alleen doorbracht. Daarnaast ging ik op zoek naar boeken om mezelf te vermaken, en ik ontdekte al snel dat ook die troost en afleiding boden, en me bovendien een venster op de wereld gaven. Het verbaasde me wat er allemaal te ontdekken viel vanuit mijn kleine hoekje van het universum.

Ik durf gerust toe te geven dat ik binnen de kortste keren verslaafd raakte aan boeken. Nadat ik onze eigen, niet geringe verzameling had doorgeploegd en daarna die van de openbare bibliotheek een paar straten verderop – waar mijn bijna dagelijkse aanwezigheid en buitensporige leesgedrag op de zenuwen werkten van de bazige, chagrijnige bibliothecaris – verplaatste ik mijn zoektocht naar de niet afgesloten huizen van de burens (meestal met hun toestemming), die schatkamers aan boeken bevatten.

Ik dook er helemaal in en was volmaakt gelukkig als de twee dingen waar ik het meest van hield – lezen en dieren – samenkwamen. Dan zat ik buiten in de tuin met mijn neus in een boek en als er een kat of hond voorbijkwam, stak ik mijn hand uit om de zachte vacht te strelen, terwijl het lezen me naar werelden voerde – denkbeeldige of echte – die ik in gedachten persoonlijk bezocht.

En als een boek dan ook nog over dieren ging – zoals de boeken

over het Land van Oz of de boeken van Rudyard Kipling – nou, dan had ik het idee dat mijn leven niet beter kon.

Dat idee heb ik nog steeds. Destijds kon ik natuurlijk niet vermoeden dat boeken en dieren voor mij op de een of andere manier altijd met elkaar verbonden zouden blijven. Maar ook toen ik volwassen werd en mijn portie teleurstellingen te verwerken kreeg – van de spanningen van een ellendige echtscheiding tot leren hoe ik me aan een nieuw leven kon aanpassen en een baan vinden die mijn energie en geest niet uit zou putten – bleven dieren en boeken me een welkome vlucht uit de werkelijkheid bieden, al was het maar voor even.

Het idee van een baan waarin ik door zowel boeken als dieren omringd was... nou ja, dat ging zelfs verder dan de meeste fantasieverhalen die ik als kind had verslonden. Maar toch was dat wat er gebeurde: ik vond een baan als bibliothecaris en vervolgens stapte er een paar katten met grappige oren aan boord. Ze heetten Baker en Taylor en werden mijn katachtige collega's en vrienden.

Iedereen – zowel klanten als personeel – werd al snel verliefd op de Schotse vouwoorkatten. En toen ze de mascottes werden voor de boekgroothandel Baker & Taylor werden volslagen vreemden ook verliefd op hen. Er belden fans om hen gedag te zeggen, ze stuurden kaarten en schreven liefdesbrieven, soms namens hun eigen kat, en ze ondernamen de pelgrimage naar mijn dorp in de schaduwen van de Sierra-bergen, in het westen van de staat Nevada, om hen te zien.

‘Waar zijn de katten?’ was vaak het eerste wat over hun lippen kwam zodra ze de deur binnenliepen.

Dan antwoordde ik: ‘Ik zag hen tien minuten geleden die kant op gaan,’ en hup, daar gingen ze. We waren wel verbaasd, maar ook weer niet heel erg, want we waren zelf tenslotte ook dol op de katten.

De bekende kattentherapeut en auteur Carole Wilbourn zei het

heel mooi: ‘Een bibliotheek is de perfecte plek voor een kat. Het geeft de bezoekers een goed gevoel en het geeft de kat een goed gevoel. De mensen komen binnen en zeggen: “Hier wonen katten.” Beter kan het niet.’

Veel mensen weten dat natuurlijk al. Geen wonder dat miljoenen mensen overal ter wereld meteen voor Baker en Taylor vielen toen ze hen voor het eerst op een poster zagen. Ze symboliseren tenslotte perfect de verbondenheid die veel mensen voelen met boeken en katten. Afgaand op de observaties die ik deed in de twintig jaar die ik in een bibliotheek werkte, denk ik dat een boekenwurm er de voorkeur aan geeft weinig met andere mensen om te gaan, want communiceren met andere mensen belemmert het lezen. Maar een levend wezen dat niet praat – zoals een hond, kat, vogel, schildpad of wat dan ook – is geweldig: een dier gaat niet tegen je zitten praten, althans niet met woorden. Het is de volmaakte wereld: je kunt je tijd aan boeken en dieren tegelijk besteden.

Om vijftien jaar lang een paar katten in de bibliotheek te hebben, was niet altijd gemakkelijk. Maar je hoefde je nooit te vervelen, zoals dat heet, en dat gold zowel voor het personeel als de klanten, en ook voor de duizenden bezoekers die speciaal de reis naar onze bibliotheek ondernamen om Baker en Taylor te zien.

Veel mensen die tegenwoordig hun best doen om aan een kattenkalender te komen, of in de rij staan om samen met de als Baker en Taylor verklede mensen op de foto te gaan, hebben er geen idee meer van waarom twee Schotse vouwoorkatten het symbool zijn van de boekgroothandel. Ze weten alleen dat hun bezoek aan een bibliotheekcongres of -beurs niet compleet is als ze thuiskomen zonder een boekentas met een afbeelding van de katten erop.

Ze weten ook niet hoezeer de katten de inwoners van het stadje rond de bibliotheek hebben geholpen, toen die zich aan de ontwikkelingen en snelle groei moesten aanpassen, wat niet altijd ge-

makkelijk was om mee om te gaan. Of hoe ze het zootje onnozele bibliothecarissen hielpen hun weg te vinden in de snel veranderende wereld van de technologie.

En bovenal: hoe ze één bibliothecaris in het bijzonder – mij – hebben geholpen zich te verzoenen met een heleboel pijnlijke veranderingen in het leven en die te overwinnen.

Nu ik met pensioen ben en nog net zoveel boeken lees als vroeger, denk ik dat het hoog tijd is om ze dat te vertellen. Dus hier is, voor het eerst, het ware verhaal van Baker en Taylor, een paar katten met grappige oren, die in een bibliotheek in Minden woonden, en die de mensen in het dorp en overal ter wereld een goed gevoel gaven bij het lezen... en over zichzelf.

1

Het idee was eigenlijk heel eenvoudig.

Aan het begin van de jaren tachtig had Douglas County, een provincie in de staat Nevada, dringend behoefte aan een nieuwe bibliotheek. De bevolking was in de tien jaar daarvoor verdrievoudigd en de ruimte in de oude bibliotheek werd veel te krap. De nieuwkomers en oude inwoners verdrongen elkaar aan de leestafels en zaten vaak schouder aan schouder.

De boekenplanken stonden zo vol dat we gedwongen waren de verzameling fictie op te slaan in de garage van de bibliotheekdirecteur, een paar straten verderop. Als iemand een bepaalde roman of verhalenbundel wilde lenen, kon hij het boek niet uit de kast trekken, maar moest in plaats daarvan een verzoekbriefje indienen waarop hij de titel krabbelde. Eenmaal per dag stapte iemand van het personeel in zijn auto, reed naar de garage, verzamelde alle aangevraagde boeken en nam ze mee terug naar de bibliotheek, waar de klanten ze konden ophalen.

Hoewel de bibliotheek slechts twee fulltimers en een parttimer in dienst had, was onze werkruimte ook behoorlijk krap. We deden alle werkzaamheden aan een grote werktafel achter in het kantoor: van het typen van cataloguskaartjes tot het kaften en repareren van boeken. We hadden slechts één typemachine – een mechanische – die we samen deelden. De directeur, Yvonne Saddler, zat aan de ene kant van de tafel en ik aan de andere, en we schoven de typemachine heen en weer, afhankelijk van wie het apparaat het hardst nodig had.

Op diezelfde typemachine tikte ik met een zekere regelmaat een rubriek voor de *Record-Courier*, de lokale krant waarvoor ik altijd een paar boeken recenseerde die we hadden aangeschaft. De lengte van de rubriek was afhankelijk van de hoeveelheid advertentieruimte van die week. Als er minder ruimte was, liet de redacteur de laatste paar boeken gewoon weg. Daarom zette ik mijn favoriete titels altijd bovenaan. De krant had een wedstrijd gehouden voor de naam van de rubriek, en de winnende inzending luidde: 'Lees 't en je weet 't'. Ik vind niets zo erg als een slechte woordspeling, maar ik had er niets over te zeggen.

Sinds ik op mijn zevenenveertigste als assistent-bibliothecaris was begonnen, kon ik vaak niet geloven dat ik daar echt werkte. Ik was zolang ik me kon herinneren verslaafd geweest aan boeken en ik had mijn hele leven gedroomd ergens te mogen werken waar ik omringd werd door boeken. En nu werkte ik in een bibliotheek en mocht bovendien meedenken over de plannen voor een nieuwe. We hadden subsidie gekregen voor een nieuw gebouw, en Yvonne en ik dachten samen met een plaatselijke architect na over de bouwplannen. Hij wist niets van bibliotheken en wij wisten niets over het ontwerpen ervan, maar we begonnen gewoon allebei vanuit onze eigen achtergrond, en met vallen en opstaan kwamen we waar we wilden wezen.

We wisten heel goed wat we níét wilden: ons huidige gebouw. De eerste bibliotheek van Douglas County was in 1967 gebouwd, en 425 vierkante meter was niet veel voor een kleine collectie boeken, de leestafels, een opslagplaats en onze kantoorruimte.

Wat we wél wilden? Tja... waar moet ik beginnen? We hadden een speciale boekenkast nodig om nieuwe boeken te presenteren, een aparte ruimte waar mensen tijdschriften konden lezen, een bepaalde hoeveelheid kastruimte voor fictie en voor non-fictie, kasten voor biografieën en naslagwerken, enzovoorts. We moesten ook beslissen hoeveel toiletten er kwamen, hoe we het gebouw wilden verwarmen en hoeveel tafels en stoelen we nodig hadden

voor de vergaderruimte. Het feit alleen al dat we een vergader-
ruimte zouden krijgen, maakte dat het Yvonne en mij soms dui-
zelde.

We maakten lange dagen, maar vergeleken met de banen die ik
in het verleden had gehad, ging ik niet alleen met meer plezier naar
mijn werk, ik vond het ook geweldig dat mensen geïnteresseerd
waren in mijn ideeën en mijn mening. Voor het eerst in mijn leven
nam ik beslissingen die op veel mensen invloed zouden hebben, en
dat zonder dat ik eerst met een hele reeks hogergeplaatsten hoefde
te overleggen. Voorlopig had ik die krappe werkplek daar graag
voor over.

Na een paar jaar plannen ging de nieuwe bibliotheek op 22 juli 1982
eindelijk open. De maanden in de aanloop naar het openingsfestijn
waren misschien wel de meest hectische die ik ooit had meegemaakt.
Vrijwilligers en personeelsleden werkten zich allemaal drie slagen
in de rondte om de boeken van het oude gebouw naar de nieuwe
bibliotheek te verhuizen en ze volgens de Dewey Decimale Classi-
ficatie in de boekenkasten te plaatsen. Ook moesten we het oude
meubilair verhuizen, en aangezien de nieuwe ruimte meer dan twee
keer zo groot was als het oude gebouw, werden er daarnaast nieuwe
meubels, boekenkasten en andere benodigdheden aangeleverd die
een plekje moesten krijgen.

We waren niet alleen druk met het verhuizen en ordenen van
boeken, meubels en kantoorbenodigdheden, maar moesten ook
wennen aan het werken in een compleet nieuwe omgeving. Om
het aantal boeken dat verhuisd moest worden zo laag mogelijk
te houden, hadden we de lezers aangemoedigd zoveel boeken te
lenen als ze maar wilden, en ze thuis te houden totdat we in het
nieuwe gebouw zaten. We zouden geen boete rekenen voor te laat
inleveren.

Tussen de sluiting van de oude bieb en de opening van de nieuwe zaten ongeveer drie weken. Dus toen we weer opengingen werden we overspoeld door klanten die meteen nieuwe boeken wilden lenen. Zowel de verhuizing als het wennen aan de nieuwe plek vroeg veel van de mensen. Maar tegelijkertijd bracht het ons dichter bij elkaar, want we hadden allemaal één gezamenlijk doel: onze nieuwe bibliotheek moest goed worden.

We waren volledig uitgeput, maar we waren allemaal trots op wat we hadden bereikt. We hadden een spiksplinternieuwe bibliotheek, en als ik om me heen keek, zag ik iets wat ik had helpen scheppen.

Toen de nieuwe bibliotheek een paar weken open was, namen Yvonne en ik pauze en gingen daarvoor naar de leeszaal, die uitkeek op een binnenplaats.

Vanuit mijn ooghoek zag ik het gras bewegen. De wind uit de Sierra-bergen kan zo genadeloos en hevig zijn dat de bomen langs de hoofdweg die door het dorp loopt, scheef zijn gegroeid, van de bergketen vandaan. Maar die dag stond er geen wind.

We zagen een klein grijs vlekje over de tegels voorbij schieten. Een muis. Toen nog een.

De bibliotheek was gebouwd op een voormalige akker waar alfalfa was verbouwd. En waar alfalfa is, daar zijn muizen. Veel muizen.

Ik keek Yvonne aan. ‘Volgens mij is dit een ernstig probleem.’ Ik zweeg even. ‘Denk jij wat ik denk?’

‘Ik denk al veel verder. Het is onze plicht de investering van de belastingbetaler te beschermen,’ zei ze. Je moet weten dat boeken gebonden worden met lijm die voor knaagdieren net zo onweerstaanbaar is als kattenkruid voor katten. De oude bibliotheek had ook muizen: ik had weleens een spons van de grond geraapt waaraan

twee lang vergane, verdroogde karkassen zaten geplakt. Ik ben niet iemand die snel gilt, dus ik legde de spons rustig terug waar hij thuishoorde en heb hem later opgeruimd.

Een grotere bibliotheek betekende meer boeken en meer lijm, en dus ook meer muizen.

‘Een kat in de bibliotheek,’ zei ik.

‘Misschien twee,’ antwoordde Yvonne toen er nog een muis voorbij rende.

Ik knikte. ‘Een kat alleen gaat zich eenzaam voelen als de bibliotheek gesloten is en ’s nachts ook.’

‘Twee katten kunnen elkaar gezelschap houden,’ zei Yvonne.

‘Twee is beter,’ zei ik. ‘Er komen tenslotte nog veel meer nieuwe boeken.’

‘En daar moeten we goed voor zorgen.’

We staarden naar het bewegende gras. Toen we nog eens goed keken, ontdekten we dat het eigenlijk een soort muizensnelweg was. Op dat moment begonnen we te broeden op het idee dat ons leven zou veranderen.

Hoewel we thuis allebei maar één kat hadden, werden we door de buitenwereld waarschijnlijk beschouwd als kattengekken. Elk jaar als de Silver State Kattenshow werd gehouden in Reno, gingen we stevast op pad en brachten een groot deel van de dag door met o en ah roepen bij de verschillende kattenrassen. De Britse korthaar was onze favoriet: een mollige kat met een vierkantachtige kop en een muisgrijze vacht die zo diep en dik is dat je vingers er gemakkelijk tot twee kootjes diep in verdwijnen.

Dat we zo dol waren op dit kattenras kwam ook omdat we allebei fanatieke anglofielen waren, althans als het om boeken ging. Heel wat klanten en bibliothecarissen van elders was het opgevallen dat we een uitgebreide collectie Britse auteurs hadden. Ik had in

de eerste jaren van mijn huwelijk in het Verenigd Koninkrijk gewoond en Yvonne was er vaak op vakantie geweest, dus we wisten allebei dat de meeste bibliotheken in dat land – zowel openbare als universiteitsbibliotheken – een of twee katten in dienst hadden om het ongedierte uit de weg te ruimen, net als veel boekhandels trouwens.

Yvonne en ik hadden nog meer overeenkomsten: we hadden allebei grijs haar en waren ongeveer even oud – Yvonne was vier jaar ouder dan ik – maar ik was iets langer. Toch waren er ook grote verschillen. Ik had pas sinds een paar jaar deze droombaan, maar Yvonne had een lange carrière als bibliothecaris achter de rug. En omdat zij het gezicht van de bibliotheek was, ging zij altijd wat netter gekleed dan ik. Mensen beseffen niet dat het werk in een bibliotheek behoorlijk smerig kan zijn. Je moet soms op je knieën zitten om boeken terug te zetten, gescheurde kartonnen dozen openen met nieuwe boeken die van heinde en ver komen, en door oude boeken bladeren die bedekt zijn met een dikke laag stof. Dus ik droeg meestal wat oudere, soms behoorlijk sjofele kleren naar mijn werk, terwijl Yvonne er vaak heel stijlvol en netjes uitzag, zodat ze door ambtenaren en bestuursleden serieus genomen zou worden.

Toen we de kattenshow van 1982 bezochten, waren we zeer gecharmeerd van een gedrongen Britse korthaar genaamd Tank. Hij schurkte tegen de zijkant van zijn kooi en spinde als een kettingzaag, terwijl we hem achter zijn oren kriebelden en tegen hem kirden.

Toen we langs de kooien liepen, zagen we op zeker moment een Schotse vouwoorkat, een ras dat nieuw voor ons was. Omdat we allebei Schotse voorouders hadden – Yvonne was Schots-Frans-Engels en ik ben Schots-Italiaans-Engels – waren we meteen geïnteresseerd.

Het ras bleek nauw verwant aan de Britse korthaar: zijn vacht was net zo dik, maar zijn ogen waren ronder en groter. En zijn oren

waren dubbelgevouwen en lagen dicht tegen zijn kop. Hij zag er een beetje uit als een uil: wijs en nieuwsgierig naar alles om hem heen. Hij leek vriendelijk, maar enigszins gereserveerd.

We lazen de informatiekaart die aan de kooi hing en ontdekten dat de eerste Schotse vouwvoor Susie heette en in 1961 geboren was in de buurt van het Schotse Dundee. De vouwen in de oren zijn het gevolg van een genetische afwijking, die niet alleen de oren treft maar ook het kraakbeen in de rest van het lichaam. Alle Schotse vouwoorkatten worden met rechte oren geboren, die als ze een maand oud zijn 'vouwen'. Als ze rond die tijd niet dubbelvouwen, vouwen ze helemaal niet meer. Als ze wél vouwen, kan dat een enkele vouw zijn – tot ongeveer halverwege –, een dubbele of zelfs een driedubbele, waardoor het oor veel dichter tegen de kop aan ligt. Bij een drievoudige vouw, raken de oren bijna de schedel.

We bewonderden Tank, streelden hem en kirden, en fantaseerden erover om deze uilachtige kat mee naar huis te nemen. Maar we wisten dat onze huidige katachtige huisgenoten geen concurrentie verdroegen. Zou er plaats voor hem zijn in de bibliotheek?

Raszuivere katten waren in de jaren tachtig een zeldzaamheid in de Carsonvallei: de regio ten zuiden van Reno en ten oosten van Lake Tahoe, waar Douglas County deel van uitmaakt. De meeste katten die er waren, woonden in de stallen van de vele ranches en melkveehouderijen die over het landschap verspreid lagen. Hoewel ze met mensen omgingen, waren de meeste katten bijna wild. Voor een blikje tonijn of een handvol kattenbrokjes kwamen ze wel aarzelend dichterbij, maar meestal bleven ze op afstand.

Ik woonde met mijn kinderen op de boerderij van mijn ouders in het plaatsje Genoa, de eerste nederzetting van Nevada en het eerste dorp dat je tegenkwam na Minden. Hoewel we stalkatten hadden, hadden we ook een paar zeer geliefde huiskatten, die naar de namen Big en Little luisterden en zich binnenshuis in weelde baadden.

In de plaatselijke ijzerhandel woonde een rode cyperse kat, die zijn dagen slapend doorbracht in een opgerolde tuinslang in de etalage. Hij was er al jaren en niemand had ooit problemen met hem gehad. Ik vond het een voorbeeld dat navolging verdiende: door de aanschaf van een kat voor de bibliotheek. Ook andere winkels in het dorp hadden trouwens katten gehad, waaronder de bloemenwinkel.

Toen we eenmaal het besluit hadden genomen om een paar katachtige personeelsleden in dienst te nemen, vonden we dat het bestuur van de bibliotheek dat niet hoefde te weten. Wij zouden tenslotte degenen zijn die voor de katten gingen zorgen en in hun onderhoud zouden voorzien.

Maar eerst hadden we nog een kleine hindernis te nemen: geld. Als bibliothecarissen in een kleine plattelandsregio kwamen we niet bepaald om in het geld. En we konden natuurlijk niet van de belastingbetaler verlangen dat die de kosten zou dragen.

Daarom begonnen Yvonne en ik met sparen, en we gingen ook nadenken over toepasselijke namen voor katten die in een bibliotheek wonen. We kwamen op het idee om ze Dewey en Decimaal te noemen, maar we wisten dat er al andere bibliotheekkatten waren met die namen. Een andere vondst was Deel I en Deel II, maar gelukkig namen we die optie geen van beiden serieus.

‘Wat vind je van Bladzijde?’ opperde Yvonne.

Ik schudde mijn hoofd. ‘Dan zou de tweede kat Omslaan moeten heten, of Omslag. En nu we het er toch over hebben, ook geen Paperback of Pocket alsjeblieft.’

We kwamen nog met een paar andere ideeën op de proppen, maar niets sloeg aan. Ik liep er nog over te peinzen toen ik de dozen met nieuwe boeken die die ochtend waren gearriveerd begon uit te pakken. Toen ik de eerste doos openmaakte, viel het kwartje.

Op alle zijden van de doos was de naam Baker & Taylor gedrukt: de groothandel waar onze bibliotheek bijna al haar boeken bestelde.

Ik had in de tijd dat ik daar werkte talloze dozen met die namen erop uitgepakt. Daarna werden de boeken in de catalogus gezet en vervolgens belandden ze op de planken. Wat me opeens opviel, was dat de namen precies pasten bij een ras van katten met gevouwen oren, die op uilen leken.

In gedachten probeerde ik de woorden uit. 'Baker, eten! Taylor, hier is je speelgoedmuis!'

Ik vertelde mijn idee aan Yvonne en ze ging meteen akkoord.

Ze zouden Baker en Taylor heten.

<Het klonk als een kat die perfect zou passen. Nadat we ons besluit hadden genomen, hadden Yvonne en ik een lijstje opgesteld waaraan onze ideale kat moest voldoen: hij moest uitblinken in het muizenvangen, hij moest tijdens het verhaaluurtje lief zijn tegen gillende peuters met kleefvingers. En hij moest genoeg van gezelschap houden om bestand te zijn tegen tieners en volwassenen die zo dol op katten waren dat ze hem achterna zouden zitten om hem te kunnen aaien.

De fokker zei dat we hem met korting konden kopen: voor negentig dollar. We waren vaak genoeg naar de kattenshow geweest om te weten dat exotische rassen duurder waren, en aangezien de Schotse vouwvoor nog relatief zeldzaam was in de VS, kostte die al gauw een paar honderd dollar of meer. Dat was in die tijd een heleboel geld voor een paar bibliotheekmedewerkers. Bovendien was hij al gecastreerd, wat ons nog meer geld bespaarde.

We spraken af dat de kat op 10 maart 1983 bij ons zou worden afgeleverd en we gingen aan de slag. We kochten speelgoed, kattenvoer, etensbakjes en een kattenbak, die we in de voorraadkast neerzetten voor voldoende privacy. Ik was blij dat we, toen we de nieuwe bibliotheek ontwierpen, hadden besloten de deur naar de voorraadkast in de personeelskamer te plaatsen en niet in de vergaardruimte, want die laatste was niet altijd open.

Eindelijk kwam de langverwachte dag.

'Heb je lekker geslapen vannacht?' vroeg Yvonne.

Ik wees naar de donkere kringen onder mijn ogen.

Het lukte ons niet om ons op het werk te concentreren. Toen ik iets voor een klant moest opzoeken, zat ik een kwartier lang dezelfde zin te lezen en gaf het toen op.

Eindelijk, vlak voor lunchtijd, kwam er een vrouw met een reisbox de deur binnenlopen.

‘Daar is hij!’

We renden allemaal naar haar toe. De fokker zette de box op de grond, maakte het deurtje open en iedereen gluurde naar binnen. De kat kneep zijn ogen dicht en zette toen twee stappen naar voren, zodat hij half in en half uit de box was. Hij snuffelde in de lucht, zette nog een paar stappen en plotseling dook iedereen boven op hem.

Hij bleef kalm staan terwijl we hem allemaal tegelijk aaiden. We lieten hem zien waar zijn waterbak, zijn etensbak en de kattenbak stonden en probeerden hem daarna met rust te laten. Dat lukte een seconde of twee, waarna een kleine menigte bibliotheekmedewerkers en klanten hem de rest van de dag achternaliep. Ik hoef niet uit te leggen dat er die dag weinig werk werd verzet.

Terwijl iedereen zich over onze nieuwe aanwinst boog, bekeek ik zijn officiële papieren.

Geboortedatum: 6 oktober 1981.

Naam: McLean Clint Eastwood.

Dat dacht ik niet. Deze kat zag er helemaal niet uit als Clint Eastwood. Hij was niet lang en dun. Integendeel, hij was het toppunt van rondheid: een ronde kop en lijf, ronde ogen en dezelfde super pluchen vacht als Tank.

Ik vond hem er meer als een Baker dan als een Taylor uitzien. Hij was grijs met wit getekend en er liep een dunne witte streep over zijn neus. Met zijn dikke, deegachtige buik leek hij wel een beetje op een bakker. Daarom kozen we voor Baker. Bovendien vonden Yvonne en ik dat de naam Taylor beter paste bij een kat met een wat verfijnder uiterlijk.

Aan het eind van zijn eerste dag sloot ik de deuren, deed het licht

uit en bracht Baker naar de personeelskamer. Ik klopte op zijn bed en hij sprong erop. Hij keek me vragend aan, alsof hij wilde zeggen: goed, en wat nu?

‘Ik kom morgenochtend terug,’ zei ik tegen hem en ik streefde zijn kopje. Ik vond dat hij er een beetje eenzaam uitzag, maar misschien was dat projectie omdat ik wist dat ik hem zou missen. Daardoor werd ik nog vastberadener om zuinig te doen en te sparen voor Taylor, vooral nadat ik had gezien hoe zowel de klanten als de personeelsleden opfleurden door de aanwezigheid van slechts één kat. In een paar uur tijd had Baker de sfeer in de bibliotheek al veranderd, en absoluut ten goede.

Eerlijk gezegd was het ook een beetje eigenbelang. Boeken en katten waren mijn twee lievelingsdingen in het leven, en nu werd ik de hele dag door beide omringd. Kon het nog beter?

Als een kat op een nieuwe plek komt, kan hij twee dingen doen: hij zoekt een plek waar je hem niet kunt vinden en blijft daar minstens een paar dagen zitten, of hij is nieuwsgierig en gaat meteen op onderzoek uit. Baker viel duidelijk in de tweede categorie. Zijn eerste paar dagen bij ons bracht hij zwervend en snuffelend door; hij speurde alle gangen af en inspecteerde elke vierkante centimeter tot in detail. Hij deed me denken aan de bouwinspecteurs die telkens als er een deel van het nieuwe bibliotheekgebouw klaar was, een controle uitvoerden. Niets ontsnapte aan hun aandacht.

Aan het eind van de eerste week voelde Baker zich helemaal thuis. Geregeld zagen we hem boven op een boekenkast springen, of hij lag te slapen op een damestas, of hij duwde iemands boeken aan de kant zodat hij meer ruimte had, en op die manier meteen even achter zijn oren gekriebeld kon worden. Hij hield ervan aangehaald te worden en schrok niet van de eindeloos herhaalde uitroepen ‘Oo, een kat!’ van zowel volwassenen als kinderen. En

als er een klant bij de kast met nieuwe boeken stond en Baker wandelde toevallig voorbij, dan begon hij met hun schoenveters te spelen.

Op een dag, toen Baker nog maar net gewend was, zag ik dat Constance Alexander, een van onze nieuwe medewerkers, hem aandacht gaf, aaide en geluidjes maakte. We stonden bij de balie en Baker had inmiddels al een paar lievelingsplekjes uitgekozen: direct onder het raam, bij voorkeur als de zon scheen, of in de doos met registratieformulieren, aangezien het... nou ja, een doos was.

Het zou niet lang meer duren voordat we aan de hand van waar Baker zich op dat moment bevond, konden zeggen hoe laat het was. We zeiden tegen mensen: 'Als je Baker zoekt, kijk dan waar de zon schijnt.' Negen van de tien keer was dat de plek waar hij lag. Hij hield van warmte, zoveel was duidelijk.

Net als Yvonne en ik had Constance katten thuis – ze had katten van een gemengd ras en een paar cyperse katten – dus ze wist hoe ze met katten moest omgaan. Na een paar minuten vroeg ik haar: 'Hoe vind je hem?'

Haar vingers waren begraven in zijn vacht en ik geloof niet dat ik ooit zo'n brede glimlach op haar gezicht had gezien. 'Hij zit echt in de puberteit,' zei ze. 'Hij is een soort mix van onze vier verschillende katten samen.'

Inderdaad had Baker een erg grote kop voor een kat van achttien maanden, maar zijn lijf was langwerpig en hij had nog korte pootjes. 'Het wordt vast en zeker een prachtige kat,' zei ze.

We hadden Baker ingehuurd om de muizen te verdrijven en ik was van plan visitekaartjes voor hem te bestellen met de titel Muizen-vanger erop, maar we hadden nadat hij bij ons was komen wonen geen muis meer gezien. Knaagdieren kunnen katten ruiken en als

ze eenmaal weten dat er een kat binnen is, blijven ze meestal ver uit de buurt, zelfs als er eten te halen valt.

Het werd echter al snel duidelijk dat zijn belangrijkste baan die van gastheer was. Baker bestempelde binnen de kortste keren de balie tot zijn werkruimte. Daar kon hij – net als wij – de mensen die binnenkwamen welkom heten, en tegelijk een oogje in het zeil houden. Terwijl hij zich op de balie uitstreckte om zijn buik te presenteren, zodat één of alle binnenkomers erover konden wrijven, hield hij toezicht op onze werkzaamheden.

Soms had ik de indruk dat Baker zijn eigen ongeschreven regels toepaste: voor ieder boek dat een klant die dag wilde lenen, waren drie keer achter zijn oor kriebelen en dertig seconden buikwrijven vereist. Natuurlijk gaven de meeste klanten daar graag gehoor aan, en hoe!

Het nieuws van onze nieuwe bewoner ging als een lopend vuurtje door het dorp en het duurde niet lang of er kwamen steeds meer mensen naar de bieb. Zodra ze door de glazen schuifdeuren liepen, hoorden we: ‘Waar is de kat?’ De mensen bleken er plezier in te hebben om een paar boeken terug te brengen terwijl Baker rondjes om hun enkels draaide, of de medewerkers bij de balie assisteerde door een paar verdwaalde haren tussen de boekenkافت en het datumkaartje te laten dwarrelen.

Al vrij in het begin kwam een meisje van een jaar of drie naar de balie rennen. ‘Poesje!’ gilte ze en ze duwde een kleverig handje in Bakers vacht.

Baker trok eventjes met zijn oren, maar hij verroerde zich niet.

Ik haalde opgelucht adem. Het ging dus lukken. We hadden de volmaakte kat gevonden voor dit werk. Nu moesten we alleen nog onze Taylor zien te vinden. Ik had er nog steeds een naar gevoel over dat ik Baker elke avond alleen achter moest laten en daarom zette ik de radio op een klassieke zender voordat ik naar huis ging. ’s Morgens had hij zo’n behoefte aan gezelschap dat ik vaak over hem struikelde zodra ik binnenkwam, waarna hij me overal volgde

terwijl ik de bibliotheek opende voor die dag, hem vers water en kattenvoer gaf en zijn kattenbak verschoonde.

Maar de aanschaf van Baker had Yvonne en mij al ons spaargeld gekost. Zelfs als we de komende maanden alleen nog pasta zouden eten, zou het niet meevallen om het geld voor een tweede kat bij elkaar te schrapen.

Een paar dagen nadat Baker in de bibliotheek was komen wonen, kwam Joyce Hollister, een journalist van de *Record-Courier*, de plaatselijke krant, op bezoek om een artikel over onze nieuwe werknemer te schrijven. Nadat het verhaal met een grote kop en een paar foto's op de voorpagina had gestaan, kwamen er nog veel meer mensen naar de bibliotheek. Ook mensen die ik nooit eerder had gezien, zowel nieuwe inwoners van de streek als oud-ingezetenen, afkomstig uit boerenfamilies.

'Hebt u een kat in de bibliotheek?' vroegen ze met een zweem van hoop of bezorgdheid in hun stem.

Dan knikte ik. 'Binnenkort hebben we er twee.'

De dag waarop het verhaal gepubliceerd werd, was het mijn beurt om de nieuwe boeken uit te pakken. We roteerden de taken dagelijks, van het kaften van nieuwe boeken en het opnemen van de gegevens ervan in de catalogus, tot het bemannen van de balie. Ik werd het nooit zat om nieuwe boeken uit te pakken en te bekijken. Ik hield ze zelfs vaak tegen mijn neus om eraan te ruiken. Elk boek vertegenwoordigde nieuwe avonturen en kennis, onthulde iets wat ik nog niet kende. Jammer dat ik door mijn werk zo weinig tijd overhield om te lezen; ik las 's avonds tussen de zorg voor mijn eigen katten en mezelf door zoveel als ik kon, maar er was nooit genoeg tijd om te lezen.

Dat is de ironie van werken in een bibliotheek.

Toen ik een nieuwe doos met boeken opende, waarop aan alle

kanten met grote letters BAKER & TAYLOR gedrukt stond, schoot me te binnen dat het bedrijf het vast leuk zou vinden om te horen dat we een kat naar hen vernoemd hadden en van plan waren het tweetal compleet te maken.

Ik liep naar Yvonne's bureau en legde een stapeltje pas gekafte boeken neer die de kast in konden. 'Misschien moet je Bill Hartman over Baker vertellen,' zei ik tegen haar. 'Dat vindt hij vast geweldig.'

Bill Hartman was de verkoop- en marketingdirecteur van de wettelijke afdeling van Baker & Taylor en hij was onze contactpersoon bij het bedrijf. Om de paar maanden kwam hij bij ons langs, babbelde over nieuwe boeken en keek een beetje rond.

'Daar heb ik al aan gedacht,' zei Yvonne, en ze vertelde dat ze hem al een kopie van het nieuwsartikel had toegestuurd met een briefje om uit te leggen dat we al kleingeld aan het sparen waren om ook een Taylor aan het personeel toe te voegen.

Een paar dagen later belde Bill op om te zeggen dat hij vereerd was dat we besloten hadden onze katten naar hun bedrijf te vernoemen. Hij bood aan een paar vaktijdschriften te benaderen, en te vragen of ze een artikel aan de katten wilden wijden zodra Taylor ten tonele verschenen was. Yvonne en ik werden heel enthousiast bij het idee dat onze plaatselijke bibliotheek landelijke bekendheid zou krijgen.

Maar we wisten dat dat nog maanden zou duren. In de tussentijd deden we ons best ervoor te zorgen dat ons nieuwe personeelslid zich thuis zou voelen. Tegelijkertijd moesten we zien om te gaan met een groeiende bibliotheek. Want Baker was niet de enige reden dat het bibliotheekbezoek was gestegen. De hele Carsonvallei maakte een enorme groeispurt door tegen de achtergrond van een ernstige recessie. Veel mensen – vooral gepensioneerden – kregen genoeg van de hoge belastingen en woonlasten in Californië en verhuisden naar Nevada, waar geen inkomstenbelasting werd geheven. Ze konden een veel groter huis kopen voor een fractie van het geld dat hun huis

in Californië opbracht, wat betekende dat ze een flinke smak geld overhielden om van te leven. Bovendien had je in Nevada ruimte om adem te halen; de vallei spreidde zich tot kilometers in de omtrek uit en Lake Tahoe – een perfecte plek om te recreëren – was niet ver rijden.

Bovendien was de omgeving prachtig. Dat was in de jaren zestig voor mijn ouders ook de reden geweest om hiernaartoe te komen. Mijn vader wilde in de bergen wonen en wat dieren fokken, en dat was in de kuststreek, waar ze eerst woonden, vrijwel onmogelijk.

Meer inwoners betekende natuurlijk meer bibliotheekleden. Dus hoewel we graag zo snel mogelijk op zoek waren gegaan naar Taylor, moesten we ons neerleggen bij het feit dat dat nog even moest wachten. We hoefden ons voorlopig niet te vervelen.

Toen Baker ongeveer een maand bij ons woonde, lag hij op een dag boven op een stapel papier op mijn bureau een dutje te doen, zijn derde die dag. Die kat hield echt van slapen! Hij had natuurlijk af en toe een pauze nodig van zijn bewonderende publiek en dan schoot hij de personeelskamer binnen, waar hij verzekerd kon zijn van een paar kattensnoepjes, die we daar bewaarden. Ik was mijn post aan het doornemen toen de telefoon ging. Het was Bill Hartman.

Ik had een paar vragen over nieuwe boeken die in de *Library Journal* waren aangekondigd. ‘Een ogenblikje,’ zei ik en ik zocht tussen de papieren op mijn bureau naar de krant. Ik vond hem onder een speelgoedmuis. ‘Gevonden.’

‘Dat kan wachten,’ zei hij. ‘Ik heb goed nieuws voor je. Hoe zou je het vinden om Taylor nu al te krijgen?’

‘Dat zal niet gebeuren, tenzij we de loterij winnen,’ antwoordde ik.